

Recherches sur la vaccination antistaphylococcique. Note de Frans de Potter présentée par M. Henseval. Comptes rendus de la Société Belge de Biologie, Tome LXXXIX, p. 828, 1923.

Action de l'oleate de soude sur la toxine diphtérique. Note de Paul Nelis présentée par M. Henseval. Comptes rendus de la Société Belge de Biologie, Tome XCI, p. 1159, 1924.

Le lapin atténue-t-il la virulence pour l'homme du Tréponème pale. Note de Desiré Gahylle présentée par M. Henseval. Comptes rendus des séances de la Société Belge de Biologie, Tome XCI, p. 911, 1924.

Recherches sur la vaccination antidiphtérique à l'aide de l'anatoxine (met P. NELIS). Comptes rendus des séances de la Société Belge de Biologie, Tome XCI, p. 902, 1924.

La diphtérino-réaction chez le lapin et le cobaye (met P. NELIS). Comptes rendus des séances de la Société Belge de Biologie, Tome XCI, p. 1162, 1924.

Nouvelles recherches sur la vaccination antidiphtérique. Note de Paul Nelis présentée par M. Henseval. Comptes rendus des séances de la Société Belge de Biologie, Tome XCIV, p. 142, 1925.

Recherches sur la vaccination antidiphtérique. Note de Paul Nelis présentée par M. Henseval. Comptes rendus des séances de la Société Belge de Biologie, Tome XCII, p. 1114, 1925.

Actions de la quinine sur la toxine diphtérique. Note de Paul Nelis présentée par M. Henseval. Comptes rendus des séances de la Société Belge de Biologie, Tome XCII, p. 1116, 1925.

Action de l'ozone sur la toxine diphtérique. Note de Paul Nelis présentée par M. Henseval. Comptes rendus des séances de la Société Belge de Biologie, Tome XCIV, p. 139, 1926.

HONORÉ LAMS

1919

Lams, Honoré-Julien-Charles werd geboren te Brugge op 10 april 1883. Hij volbracht zijn Middelbare studiën aan de Staatsmiddelbare School en aan het Koninklijk Atheneum te Brugge (Oudere Humaniora, sectie A) (1889-1900); zijn Hogere studiën aan de Rijksuniversiteit te Gent waar hij tot doctor in de genees-, heel- en verloskunde, op 21 juli 1906 promoveerde en tot speciaal doctor in de Embryologische Wetenschappen, op 6 juni 1913.

Hij ontving volgende benoemingen aan de Gentse Rijksuniversiteit :

1. Hulpassistent van de cursus in de proefondervindelijke Zielkunde. (Minist. besl. van 30 september 1901).
2. Hulpassistent van de cursussen in de Weefselleer en de Embryologie, van 1902 tot 1906. (Min. besl. van 30 september 1902, 28 maart 1905 en 28 maart 1906).
3. Assistent van de cursussen in de Weefselleer en de Embryologie, van 1906 tot 1910. (Koninkl. besl. van 31 juli 1906 en van 31 juli 1908).
4. Preparator van eerste klas voor dezelfde leergangen, van 1910 tot 1912. (Minist. besl. van 30 september 1910).
5. Leider der werkzaamheden in de Weefselleer en de Embryologie van 1913 tot 1915. (Koninkl. besl. van 28 maart 1913).
6. Bijzonder geaggregeerde bij de Faculteit der Geneeskunde (24 december 1918).
7. Leider der werkzaamheden in de Weefselleer en de Embryologie, van 1918 tot 1920. (Koninkl. besl. van 31 december 1918).
8. Docent, belast met de cursussen in de Weefselleer en de dierlijke Embryologie aan de Faculteit van de Wetenschappen der Universiteit te Gent, met bewaring zijner bevoegdheid van werkleider aan de Faculteit der Geneeskunde. (Koninkl. besl. van 14 november 1919).
9. Belast, buiten zijn andere bevoegdheid, met de Nederlandse cursussen in de algemene Weefselleer en de Embryologie aan de Faculteit der Geneeskunde. (Koninkl. besl. van 15 september 1924).
10. Belast met de Franse cursussen in de algemene en bijzondere Weefselleer

en de Embryologie, aan de Faculteit der Geneeskunde, gedurende het academisch jaar 1924-1925, ter vervanging van Prof. O. Vander Stricht. (Minist. besl. van 8 november 1924).

11. Buitengewoon hoogleraar aan de Faculteit der Geneeskunde. (Koninkl. besl. van 10 januari 1925). Belast met de Nederlandse leergangen in de algemene Weefselleer en de Embryologie aan de Faculteit der Geneeskunde alsook met de Franse leergangen in de Weefselleer en de dierlijke Embryologie aan de Faculteit der Wetenschappen.

12. Ontlast van de leergangen in de Weefselleer en de dierlijke Embryologie aan de Faculteit der Wetenschappen. (Koninkl. besl. van 7 oktober 1925).

13. Gewoon hoogleraar aan de Faculteit der Geneeskunde vanaf 1 januari 1928. Belast met de Nederlandse leergangen in de algemene Weefselleer en de Embryologie. (Koninkl. besl. van 29 september 1928).

14. Belast met de cursussen in de algemene en de bijzondere Weefselleer en in de Embryologie aan de Veeartsenijsschool. (Koninkl. besl. van 5 oktober 1933), met inbegrip van de praktische oefeningen die bij dit onderwijs behoren. (Koninkl. besl. van 15 juli 1937).

15. Onafhankelijk van zijn overige bevoegdheden, belast met de cursus in de algemene Weefselleer met praktische oefeningen in het Hoger Instituut voor Lichamelijke Opvoeding, verbonden aan de Geneeskundige Faculteit der universiteit te Gent. (Besl. van de Secr. Gener. van het Minist. van Openb. Onderw., 15 april 1943).

16. Tijdelijk belast met de cursus in de algemene Weefselleer met praktische oefeningen in het Hoger Instituut voor Lichamelijke opvoeding. (Besl. van de Prins-Regent van 20 juni 1945).

17. Buiten zijn overige bevoegdheden, belast met de cursussen in de algemene Weefselleer en de Biologie, met praktische oefeningen, in het Hoger Instituut voor Lichamelijke Opvoeding. (Besl. van de Prins-Regent van 1 juni 1946).

18. Toegelaten tot het emeritaat, op 10 april 1953, met machtiging zijn onderwijs tot het einde van het academisch jaar 1952-1953 verder te geven. (Koninkl. besl. van 30 januari 1953).

In de loop der vier en dertig jaren van zijn universitair onderwijs, omvatte dus zijn leeropdracht de volgende cursussen, met praktische oefeningen :

- a. De weefselleer en de dierlijke embryologie (eerste en tweede licenties in de dierkunde) (1919-1925);
- b. De algemene weefselleer en de embryologie (eerste en derde cand. natuur- en geneeskunde) (1924-1953);
- c. De algemene en de bijzondere weefselleer en de embryologie (candidatuur in de veeartsenijkunde) (1933-1953);
- d. De algemene weefselleer en de biologie (candidatuur in de lichamelijke opvoeding) (1943-1953).

Hij vervulde tevens volgende overheidsfuncties aan de universiteit :

Secretaris van de Faculteit der Geneeskunde gedurende de drie academische jaren 1926-27, 1927-28 en 1928-29;

Secretaris van de Academieraad voor 1939-1940. (Koninkl. besl. van 11 juli 1939).

Bestuurder van het Instituut voor Weefselleer en Embryologie en Conservator van de verzameling die tot deze vakken toebehoort (1924-1953);

Afgevaardigde van de Faculteit der Geneeskunde bij de Centrale Universiteitsbibliotheek (1935-1938).

Belast met het onderwijs van twee wetenschappelijke vakken, de embryologie en de microscopische ontleedkunde, onontbeerlijk voor de verdere kennis in de biologie en de geneeskunde, heeft H. Lams, op deze twee gebieden, van 1904 tot 1955, een reeks bijdragen geleverd, waarvan het voorwerp der voornaamste hierna kortbondig wordt aangeduid.

Op EMBRYOLOGISCH gebied, heeft hij gepoogd enkele vraagstukken op te lossen betreffende de voortplanting in het dierenrijk. Hij bestudeerde de vitellogenese, d.i. de wijze waarop de eicel de voorraadstoffen bereidt en opstapelt ten nutte der embryogenese; maar vooral de verschijnselen die betrekking hebben met de bevruchting en de vroegste stadiën der kiemontwikkeling. Onder andere, heeft hij de aandacht getrokken op de overwegende werkzaamheid van het cytoplasma der twee geslachtscellen, in tegenstelling met de mening volgens dewelke de kern beschouwd wordt als het uitsluitend substraat van de bestanddelen die het overbrengen der erfelijke kentekens verzekeren. Hij heeft de opmerksaamheid gevestigd op een nieuwe cytochemische mogelijke oorzaak van onvruchtbaarheid bij de vrouw en de meeste zoogdieren en door proefnemingen, in 1924 uitgevoerd en in 1925 bekendgemaakt, het bewijs geleverd van de monsterachtige ontwikkeling der kiem, ten gevolge van de bestraling der baarmoeder door de X-stralen.

Op HISTOLOGISCH gebied, heeft hij met grotere nauwkeurigheid de kentekens aangestipt, welke toelaten het verschil te erkennen tussen een levende en een stervende of dode cel. Hij heeft het morfologisch bewijs gegeven dat het reukslijmvlies het enige weefsel is, van cerebrale oorsprong en structuur, dat, bij volwassen mens en zoogdier, in vrije aanraking met de buitenwereld blijft. Hij heeft onze kennis nopens de ontwikkeling van tandivoor en glazuur vermeerderd en verbeterd; de waarde van de bloedeosinophilie aangewezen, onder het opzicht van diagnose en prognose in de geneeskunde.

Als bijdrage tot de GESCHIEDENIS DER GENEESKUNDE publiceerde hij een systematisch overzicht van de ontwikkeling der Embryologie gedurende 34 eeuwen (van 1500 a.C. tot 1900 p.C.).

Hij ontving volgende wetenschappelijke onderscheidingen :

1. Bekroond in de wedstrijd met de Richard-Boddaertprijs (12 juli 1904).
2. Bekroond met de eerste prijs in de universitaire wedstrijd voor anatomofysiologische of biologische wetenschappen (1903-1905) (31 juli 1905. Staatsblad : 27 aug. 1905).

3. Bekroond in de wedstrijd van 1906 voor de Reisbeurzen (Koninkl. besl. 20 febr. 1907), en studieverblijf in de Universiteiten te Parijs en te Nancy (1907), te Kiel en te Tübingen (1908).
4. Op voorstel van de Koninkl. Academie der Wetenschappen : verblijf in het Stazione Zoologica te Napels (1909). (Koninkl. besl. 16 februari 1909).
5. Lid der Société Royale de Médecine publique et de Topographie médicale de Belgique (1907).
6. Levenslang lid der Association française des Anatomistes (25 maart 1907).
7. Briefwisselend lid (2 februari), werkend lid (7 december 1909), bibliothecaris (1 maart 1910) en schatbewaarder (van 5 januari 1926 tot 5 januari 1933) der Société Royale de Médecine de Gand.
8. Werkend lid der Société française d'Histoire de la Médecine (1913).
9. Briefwisselend lid der Réunion biologique de Lille (8 november 1919).
10. Werkend lid der Société belge de Biologie (6 december 1919).
11. Nationaal erelid der Société belge de Gynécologie et d'Obstétrique (4 december 1926).
12. Lid der Société d'Histoire de la Pharmacie (1930).
13. Werkend lid der Société belge de Cancérologie (25 april 1931).
14. Werkend lid van het Vlaams Natuur- en Geneeskundig Congres (1931).
15. Inlands medelid der Société Royale des Sciences médicales et naturelles de Bruxelles (7 november 1932).
16. Stichtend lid der Belgische Vergaderingen voor Embryologie (21 december 1936).
17. Als ruilprofessor door de Faculteit der Geneeskunde van de Universiteit te Parijs uitgenodigd, en een reeks voordrachten over embryologische onderwerpen gehouden op 5, 7 en 9 mei 1931.
18. Erevoorzitter van het Congrès de l'Association française des Anatomistes, gehouden te Gent, in maart 1958.

PUBLIKATIES VAN HONORÉ LAMS

IN BOEKVORM

- a. *Compendium der Histologie*. Eerste deel : *Algemeene Weefselleer*.
- b. *Teekenboek met uitleg der microscopische preparaten*.
- c. *Beknopte handleiding in de microtechniek: beginselen, methodes*.
Uitg. A. Couvert. Underwood, 10, Vlaanderenstr., Gent, 1942.

BIJDRAGEN IN TIJDSCHRIFTEN

Contribution à l'étude de la genèse du vitellus dans l'ovule des Téléostéens. Arch. anat. micr., t. 6, 1904.
Démonstration concernant quelques-unes des premières phases du développement de l'œuf chez la Souris blanche et le Cobaye. C.R. Assoc. Anat., Bordeaux, 1906.

Le corps vitellin de Balbiani et la masse vitellogène dans l'ovocyte de Rana temporaria. Verh. Anat. Ges. Rostock, 1906.
La valeur de l'éosinophilie au point de vue du diagnostic en dermatologie. Revue de Médecine, n° 5, 1907.
L'éosinophilie considérée comme moyen de pronostic. C.R. Soc. Biol., 1907.
Nouvelles recherches sur la maturation et la fécondation de l'œuf des Mammifères. Arch. Biol., t. 23, 1907.
Note sur la biologie sexuelle d'un Gastéropode pulmoné, Arion empiricorum. C.R. Soc. Biol., 1907.
Observations relatives à la fécondation de l'Arion rufus ou empiricorum. Bull. biol., n° 6 et 7, 1907.
La structure de l'ovocyte d'Arion empiricorum pendant sa période d'accroissement. C.R. Assoc. Anat., Lille, 1907.
Sur la maturation et la fécondation de l'œuf des Mammifères. Bull. biol., n° 12 et 13, 1907.
Contribution à l'étude de la genèse du vitellus dans l'ovule des Amphibiens (Rana temporaria). Arch. anat. microsc., t. 9, 1907.
Les divisions des spermatocytes chez la Fourmi (Camponotus herculeanus). Arch. Zellforsch., Bd. 1, 1908.
Notes sur la spermatogenèse chez la Fourmi. Bull. biol., t. 2, n° 3, 1908.
Le laboratoire belge de biologie lacustre. Bull. biol., t. 2, n° 11, 1908.
Démonstration du chondriome dans les cellules végétales au repos et en mitose. Verh. Anat. Gesellsch., Berlin, 1908.
La morphologie de la sphère attractive pendant la maturation et la fécondation de l'œuf d'Arion empiricorum (Fér.). C.R. Assoc. Anatom., Nancy, 1909.
Les globules polaires de l'œuf d'Arion empiricorum (Fér.). Arch. Zool. exp. et génér., Série 5, t. 1.
Notes et Revue, n° 1, 1909 et Ann. Soc. Médec. de Gand, Vol. 89, 1909.
Recherches concernant le dimorphisme des éléments séminaux chez le Murex. Ann. Soc. Médec. de Gand, Vol. 89, 1909.
Recherches sur l'œuf d'Arion empiricorum (Fér.). (Accroissement, maturation, fécondation, segmentation). Mém. in-4°, Classe Sc. Acad. R. Belg., t. 2, série 2, 1910.
Recherches sur l'œuf de Cobaye (Cavia cobaya). Maturation, fécondation, segmentation. C.R. Assoc. Anat., Bruxelles, 1910.
Comment on traitait les noyés il y a cent cinquante ans. Ann. et Bull. Soc. R. Médec. de Gand, vol. 78, 1912.
Étude de l'œuf de Cobaye aux premiers stades de l'embryogenèse. Arch. Biol., t. 28, 1913.
Les causes déterminantes du sexe. Ann. Soc. R. Médec. de Gand, 1913.
Le transfert télépathique en psychothérapie. Ann. et Bull. Soc. R. Médec. de Gand, 1914.
Étude histologique et microchimique d'un cas de kératite calcaire. Ann. et Bull. Soc. R. Médec. de Gand, 1919.
Épigraphe médicale. Ann. et Bull. Soc. R. Médec. de Gand, 1920.
Histogenèse de la dentine et de l'émail chez les Mammifères. C.R. Soc. Biol., t. 83, 1920.
Recherches sur la structure des parties constitutives de la dent chez les Mammifères. Étude cytologique et histogénétique. Arch. Biol., t. 31, 1921.
La télégonie. Ann. et Bull. Soc. R. Médec. de Gand, 1923.
Le cancer expérimental. Ann. et Bull. Soc. R. Médec. de Gand, 1923.
L'épithélium de l'oviducte pendant le passage de l'œuf chez quelques Mammifères (rat, cobaye, souris). C.R. Assoc. Anat., Lyon, 1923.
Morphologie de l'épithélium de la trompe chez la Rate. Ann. et Bull. Soc. R. Médec. de Gand, 1924.
L'œuf de la Rate pendant les premières phases de son développement avant son arrivée dans l'utérus. C.R. Assoc. Anat., Strasbourg, 1924.
Action des Rayons Roentgen sur l'évolution de la grossesse et le développement du fœtus (met Dr. DE NOBELE). Bull. Acad. R. Médec. Belg., 1925.
Infiltration de globules éosinophiles dans l'utérus, l'oviducte et l'ovaire de la Rate. C.R. Soc. Biol., 1925 et Ann. et Bull. Soc. R. Médec. de Gand, 1925.
L'appareil filamenteux ergastoplasmique dans les cellules cartilagineuses de la trompe d'Eustache et son intervention dans la genèse des fibrilles élastiques. C.R. Soc. Biol., 1925 et Ann. et Bull. Soc. R. Médec. de Gand, 1925.

Article nécrologique: le Professeur O. Vander Stricht. Ann. et Bull. Soc. R. Médec. de Gand, 1925 et Anatom. Record, Vol. 32, n° 2, 1926.

Glanures biologiques: morphologie de l'épithélium de la trompe chez la Rate. Trav. Station zool. de Wimeroux, t. 9, 1925.

Embryologie sacrée. Ann. et Bull. Soc. R. Médec. de Gand, 1926.

Le développement parthénogénétique de l'œuf de la Rate. C.R. Assoc. Anat., Liège, 1926.

A propos de l'utilisation de l'extrait d'embryon en médecine humaine. Ann. et Bull. Soc. R. Médec. de Gand, 1929.

La cellule germinale initiale chez les Mammifères. C.R. Soc. Biol., t. 108, 1931.

Uit den heldentijd der Mikroskopische Ontleedkunde. De verzameling van ouderwetsche mikroskopische praeparaten in het Laboratorium voor Algemeene Weefselleer en Embryologie der Universiteit te Gent. Vlaamsch geneesk. tijdschr., n° 14, 1932.

Over den oorsprong der gonocyten bij de Werveldieren en inzonderheid der oerkiemcel bij de Zoogdieren. Natuurw. tijdschr., Bd. 14, n° 2, 1932.

De kernplasmaverhouding gedurende den groei, de rijping en de bevruchting der eicel. Vlaamsch Natuur- en Geneesk. Congres, 1-3 April 1932. Natuurw. tijdschr., Bd. 14, 1932.

De beteekenis van het dimorfisme der Spermatozoiden bij zekere Weekdieren. Natuurw. tijdschr., Bd. 15, n° 2, 1933.

L'amorphisme nucléaire au cours de la spermatogenèse atypique de *Murex brandaris* L. C.R. Assoc. Anat., Bruxelles, 1934.

Over sluitbanden: hunne vervormingen en derivaten. Verh. Vlaamsch Natuur- en Geneesk. Congres, Leuven, 6-8 April 1934. Vl. Gen. Tijdschr., n° 35, 1934.

Structure et innervation de l'épithélium des taches et crêtes acoustiques. Livre jubil. du Centenaire de la Soc. R. Médec. de Gand, 1934.

De Embryologie door de eeuwen heen. Vlaamsch Geneesk. Tijdschr., n° 17, 18, 19, 1935 en Vlaamsch Diergeneesk. Tijdschr., 1935.

Levende en doode cellen in normale weefsels. Vlaamsch Geneesk. Tijdschr., 1935.

Les modifications nucléaires au début de l'ontogenèse d'*Arion empiricorum* et leur influence sur le rapport nucléo-plasmique. Mélanges Paul Pelseuer. Mém. du Musée R. Hist. nat. Belg., Sér. 2, fasc. 3, 1936.

Étude des caractères permettant de différencier la cellule vivante de celle atteinte de nécrobiose. Arch. portug. Sciences biol., t. 5, 1936.

Vraagpunten uit de cellenleer: celwand en celkern. Vlaamsch Geneesk. Tijdschr., n° 52, 1936.

Edouard van Beneden. In „Honderd groote Vlamingen”, 1939.

Recherches sur la vascularité de certains épithéliums. Le neuro-épithélium olfactif chez les Mammifères. Bull. Acad. R. Médec. Belg., 1940.

Het reukslijmvlies is een blootliggend hersenweefsel. Vlaamsch Geneesk. Tijdschr. en Vlaamsch Diergeneesk. Tijdschr., 1941.

Hoendereieren met twee dooiers. Natuurw. Tijdschr., Bd. 26, n° 3-8, 1944.

La production de lumière par les êtres vivants. Docum. méd., juillet 1947.

Radiographisch en histologisch onderzoek van mummies. Geneesk. Docum., oktober 1947.

Structuur en biologie van het spermatozoon. Vlaams Dierengeneesk. Tijdschr., XVI, n° 9-10, september-oktober 1947.

Le neuroépithélium olfactif. Acta anat., Vol. IV, 1947.

Comment on envisageait le problème de la médecine infantile il y a deux cents ans. Le Scalpel, n° 6, 1949.

Een verbeterde verlichtingswijze van het microscoop. Belg. Tijdschr. voor Geneesk., Bd. 6, n° 9, 1950.

Het hoofdzakelijk belang van het cytoplasma bij de bevruchting en zijn waarde in erfelijkheidskwesies. Vlaams Diergeneesk. Tijdschr., Bd. XIX, n° 5, 1950.

Eine verbesserte Beleuchtungseinrichtung für das Mikroskop. Mikroskopie. Verl. Fromme. Wien, Bd. 6, 1951.

Le nombre des chromosomes chez l'homme et la polyploidie. La Cellule, t. LIV, 1951.

Structure de la membrane conjonctive (paroi propre) des canalicules testiculaires et épидидymaires chez l'homme et quelques Mammifères. Arch. Anat., Histol. et Embryol., t. 34, 1951.

Samenvatting der werken in het Instituut voor Weefselleer en Embryologie der Rijksuniversiteit te Gent (België), uitgevoerd door de H.H. LAMS en SEBRUYNS, 1946-1951.

Résumé des travaux exécutés à l'Institut d'Histologie et d'Embryologie de l'Université de l'État à Gand (Belgique), par M.M. LAMS et SEBRUYNS, 1946-1951.

Étude morphologique du cytoplasme de l'œuf d'*Ascaris megalocephala* au cours de la fécondation. Acta anat., Vol. XIV, 1952.

Hyaluronidase en bevruchting. Belg. Tijdschr. Geneesk., n° 11, 1953.

La pénétration du spermatozoïde dans l'ovocyte du Mammifère. Bull. Soc. R. belge de Gynéc. et d'Obstétr., t. 23, 1953 et Bruxelles Médical, t. 34, n° 13, 1954.

Contribution à l'étude du centriole. C.R. Assoc. Anat., Paris, 1955.